

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

IX. Votum nuncupat castitatis, & Deiparæ honorem contra Saracenu[m]
tuetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

ter quæ tamen, pretium fert omnium maximum, animarum prouentus, quotannis inde colligi solitus, & ab inueteratis flagitiis, perditorum ad frugem reductio, quos ubi fortè vicini comites, aut festi pompa, aut etiam nundina, quaqua uersum immunes, eò pellegerint, pungit mox, vritque diuina lux quædam ex ijs velut parietibus expirans, qua salubri dolore colliquescunt; nec prius abscedunt, quin multo cum fletu confessione sacra animum expiarint. Ad excipiendos porrò pœnitentes, quorum multi vitæ anteactæ annos omnes retexunt, alij complures; neque Societatis Patres, nec propinquus duobus ex oppidis Sacerdotes in subsidium acciti sufficiunt, solenni concursu totos octo dies occupante, quos & pontificia pœnarum uenia, & musici concentus, & præstantium Oratorum exornant conciones. Accumbentium verò mensæ Christi annuus numerus ad quindecim millia. Est hæc pars altera pij cultus qui S. Ignatij natali domui exhibetur. Nec minor altera, quæ publica gratulatione, lætitiisque peragitur. Est enim ijs locis in more positum, vt Sanctorum virtutem, maximè tutelarium, militaribus ludicris cohonestent; quare statis inter octo quos dixi diebus, prodire turmatim videas hinc inde, aduersus & ante palatium acies, schemate Maurico, partitis coloribus elegantes, & strictis ad manum breuibus gladiis, singulari primum certamine: post manipulatim, mixto denique confusè vtrimque prælio, belliciere simulachra; nec deest agitatio taurorum ijs regionibus vsitata; nec alicubi etiam scenarum choragia, in quas decus aliquod viri Sancti ab egregiis actoribus edatur; noctes demum ipsæ & pingui lampade, & lætis funalibus, & missilibus ignium cometis vincuntur. His in sanctum Patrem addicti obsequij itudiis, haud quidem prius vti cœpit illarum prouinciæ ingenua pietas, quam illi publicos honores suprema authoritas decreuisset. Verùm multò ante, ipsoque adhuc superstite, solum illud natale, domusque parietes, quòd eum mundo, & cœlo dedissent; & illic editus, ibidem se totum Deo consecrasset; apud magnos viros eisdemque Sanctos venerationem habuerunt B. Franciscum Borgiam, & Hieronymum Natalem, qui pijs osculis, & lacrymis ea coluerunt, censueruntque digna estimatione quam à posteris nacta sunt. Certè cubiculum ubi flens ac gemens Ignatius primos vitæ annos melioribus mutauit, & nouos de cœlo instinctus hausit, donumque perpetuum castimonie singularis, eum veluti sensum sanctitatis illius retinuit, vt quem mala fors ad illud violandum, impulerit, aliqua præsertim fœditate, ipsi parietes sentire iniuriam visi sint, etiam priusquam ex profanis vsibus ad sacros transferrentur. Rescitum de quodam externo milite; nec diu postea de viro magis nobili quàm probo; ab Loyolæ dominis hospitio exceptos, & in illo Ignatij quondam conclauis locatos, dum nescio quid minus castum tentassent, concussa domus terribilimotu, visisque ingentibus ita exterritos, vt horrerent toti. Contra verò nonnullis bonæ mentis, ibidem pernoctantibus contigit, abrumpi derepente somnos, infundique nunc insuetas alioqui de rebus diuinis cogitationes; nunc eorum quæ fortè peccassent detestationem, affectusque suauissimos ignota sibi antea pietatis.

Sed redeamus ad Ignatium in viam. Remissis ergo Nazareto famulis

IX.

B 3

duobus,

Volunt nuncupat castitatis, & Deiparae honorem contra Saraceni tuetur.

duobus salutâ que duce, & quam illic habebat, sorore, solus & Dei, sui- que iam totus ad Montem Serratam viam init; & mente interea reuoluens, quo ornatu Parenti Virgini, cui visendi honorem utcumque reponebat, sistere se posset maximè gratiosum, decreuit (quod deinde præstitit) dicere se illi perpetuo voto promissâ Deo Castitatis, sicque huius ab ea intuisente coram sibi collatum munus eximium cumulare: at ecce his curis interuenit casus, qui proba specie inexpertum adhuc, rudemque nouitium tantum non euertit. Viator Maurus, Mahumeti sectator (cuiusmodi tunc Valentia regnum, & Aragonia habebat plurimos) dat se Ignatio comitem; utque primo affatu de iis facili quæ propius occurrunt, sermo inducitur, de professione Ignatii ad Montem Serratam, primum agi, deinde etiam disceptari: Mahumetano siquidem, Virginem à partu, Dei Matrem impiè pernegante, connitebatur Ignatius, quibus poterat modis, & rationibus, quas suggererat ingenio pietas, sacrilego homini persuadere contrarium. Ioco Maurus vertebat quicquid diceretur, & dicta dicere pergebat impius in religionem Christianam, rebus quæ fieri non possent stolidè credulam, donec fastidians loquentem vrgentisque petitionibus iratus, subditis repente calcariibus, insultato Ignatio, inde se proripit. Ictus acriter barbari hominis duplici probro Ignatius, contemptu sui, & iniuria Virginis; iraque pariter & religionis studio incensus deliberat, possitne, aut debeat, iniuriam Virginis, Saraceni morte continuo vlcisci; idque ut deberet officij ratio suadebat, quod Christiani miles cum esses, in matris ipsius tuendum honorem stringi ab se ferrum oporteret; auocari se tamen ab ea mente, arcano instinctu sentiebat, quo admonebatur, reorum poenas penes publicum esse; priuatam, homini Christiano vindictam minimè licere. Inter hæc dubius, ancepsque consilij, sententiam casui, vel Deo, ut putabat, permittere statuit. Quâ se igitur in duas semitas scindebat via; saxosam alteram, in montem asperam & arctam; alteram planiorem, & latam in pagum exeuntem, cuius in prospectu quadragesimo vix passu patebat porta; illic equo habenas remittit liberas, certus si viam iniret qua Maurus præcesserat, quasi sibi traditum cœlitus aut compellere ad palinodiam sacrilegiorum, aut restitantiem de medio tollere; sic religioni, & conscientia satisfacere dum putat, quæ sita desuper inter contententes, quam ignorabat sententia, misertus est tyronis sui Deus, nondum satis edocti Christianum, à militari iure distinguere. Præter omnem naturæ impetum, omisâ equus via facili, & plana, proritantèque ad pabulum diuersorio vicino quò Mahumetanus præierat, per montis ardua iter cepit; interpretante inde Ignatio velle Deum ut barbarus viueret; aut nolle saltem ab se interfici.

X.

In pagum venerat ad radices Montis Serrati positum; illic sibi ornatum comparat peregrini simul; & palam professi pœnitentis, qualis deinceps videri volebat; pro veste vilem crassa ex cannabe tunicam, pro zona funem, cucurbitulam aquariam, & viatorum baculum. Hac equi ephippij alligata sarcinula, mox ut templum Deiparae attigit, præuertere omnibus voluit, ut totius ætatis maculas confessione sacra elueret, quod ex scripto fuscè